

eller ikke kunde bedre, mener jeg, at han bør slippe med Bøder.

Jeg vil ligesom den sidste ærede Taler slutte med at udtale Haabet om, at dette Forslag nu endelig maa blive til Lov, ikke af den Grund, som han anførte, fordi vi maaske ikke kunne blive fri for den, men fordi jeg tror, at vi trænge til en saadan Lov. Og et Vidnesbyrd om, at Haandværkerstanden ikke er ked af Loven, og at den længe har forberedt sig paa den, er det jo, at man i mange Foreninger har engageret saakaldte Vandrelærere, der drage fra By til By og oprette Kursus i Bogholderi for Haandværkere. De tekniske Skoler have ogsaa taget Sagen op ikke blot for de unge, men ogsaa for Svendene og Mestrene. Lovforslaget kommer derfor ikke uforberedt. Jeg tror, at det vil have sin Betydning i Retning af at gøre Folk mere betænkelige ved at stifte en Gæld, som de ikke kunne betale, og ved at føre et Liv, der kræver større Pengeofre, end de have Raad til.

Lange: Det, jeg egentlig vilde omtale, var nærmest det, som den sidste ærede Taler drog frem, om de Haandværkere, der have to Medhjælpere. Han har fuldstændig Ret i, at saadanne Forretninger undertiden kunne være meget betydelige, der er jo i Regelen forbundet Handel med saadant Haandværk. Men jeg skal lade det ligge, da det er udtalt saa klart af det ærede Medlem.

Det ærede Medlem for 11te Kreds (Lauridsen) kom ind paa at omtale Grundene til, at der er kommet saa mange Brugsforeninger. Det var begrundet i Læbælterne, og det var Købmændenes egen Skyld. Men det er min Mening, at kunde man rette en Henvendelse til samtlige Landets Købmænd, om de ønskede disse Læbælter, vilde absolut Flertallet sige, at de helst vilde være fri for dem. Og vedtog vi en Lov derom, tror jeg ikke, at den vilde virke ubehageligt paa Købmændene i Byerne.

Det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) havde meget lidt Sympati for Bogføring i sin Helhed og mente, at selv den Bogføringspligt, som Folk hidtil have haft, mange Gange ikke har kunnet hindre store Uordener baade i store og smaa Forretninger. Ja, det erkender jeg, men jeg er vis paa, at havde denne Forpligtelse ikke været, vilde Forholdene have været endnu værre. Jeg tror, at det er en Forbedring, at det paalægges saa mange som muligt at føre deres Regnskab paa en saadan

Maade, at de for det første selv ere i Stand til at se, hvorledes de sidde i det, og at dernæst Samfundet i sin Helhed kan betrygges derved. Det ærede Medlem sagde, at det var kun Hovedbog, Statusbog og Kassebog, der skulde stemples. Han mente, at det kom i Modstrid med 3die Stykke i § 2, men det gør det ikke. Jeg giver ham Medhold i, at en velordnet Forretning ikke kan nøjes med disse 3 Bøger, den maa absolut have andre; men disse 3 Bøger ere Basis for det samlede Bogholderi, der skal være til Stede til enhver Tid. Det bliver saa enhver forretningsdrivendes Sag, hvorledes han vil føre de andre Bøger, naar det kun er muligt gennem disse tre at faa Klarhed over de Forhold, han er indviklet i, Vekselforhold, Kautionsforpligtelser o. s. v.

Angaaende Spørgsmaalet om Bødernes Højde op indtil 1,000 Kr., som den sidste ærede Taler ogsaa var inde paa, staar det for mig saaledes, at hvis man ikke sætter ordentlige Bøder for Uordener, kan man lige saa godt lade være at lovgive. Folk maa vide, at de faa en klækkelig Bøde. Menneskene ere jo ikke saa gode, som de burde være; vare de det, behøvedes det naturligvis ikke. Det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) sagde, at man maatte kunne kræve af ethvert Menneskes Fornuft og Pligtfølelse overfor Samfundet, at han førte et ordentligt Bogholderi og Regnskab. Men det er ikke Tilfældet. Det er netop for at lære Folk op til det, at man maa sørge for, at Straffen bliver klækkelig, ellers er det aldeles ligegyldigt. Jeg ønsker ogsaa, at dette Forslag kan blive færdigt i denne Samling, fordi jeg tror, at det er den rette Vej, vi her ere inde paa, til at lære Folk den Forpligtelse, de have overfor Samfundet og sig selv. Jeg ønsker derfor, at vi i Aar maa komme til et for alle Parter tilfredsstillende Resultat.

Broberg: Det ærede 2det Medlem for 11te Kreds (Lauridsen) sagde, at han havde talt med Brugsforeningsfolk, der havde udtalt sig for Ønskeligheden af den tvungne Bogføring. Hvis det dermed har været det ærede Medlems Mening at bibringe dette Tings Medlemmer den Opfattelse, at noget saadant ønskes derude, er det ganske misvisende. Fordi det ærede Medlem har talt med Kreti og Pleti, er det ikke det rette Forum til at indhente den Art Oplysninger. Man maa gaa til Organisationernes Repræsentanter, og de have udtalt sig aldeles klart og bestemt mod Bogføringen. Det finder jeg dog Anledning til at sige.